

(43) : 20
DISPUTATIO XXIX.

De materia & forma pœnitentia.

Supposito, quod hoc Sacramentum, adinstar reli-
quorum, habeat aliquid per modum determinabilis
quod sit materia, & aliquid per modum determinativi,
quod sit forma, nunc de quâlibet parte sigillatim agen-
dum est.

Q U Æ S T I O I.

Qua sit materia pœnitentia.

Materia à Philosophis dividitur in materiam, circa
quam res aliqua versatur, & materiam, ex quâ
res aliqua componitur vel constituitur, posteriorem
diximus in Sacramento pœnitentiæ esse actus pœniten-
tis, de priori.

DICO: *Ad deletionem peccati mortalis hoc Sacra-
mentum est principaliter institutum, de peccatis au-
tem venialibus est quidem pœnitentia proprie, in quan-
tum sunt nostrâ voluntate facta, non tamen contra
hac principaliter hoc Sacramentum est institutum. S.
Th. hic Q. 84. a. 2. ad 3. Sive materia circa quam
versatur Sacramentum pœnitentiæ nempe confessio
dolorosa & absolutio, vel ut alii loquuntur, materia re-
motâ pœnitentiæ sunt peccata post Baptismum commit-
ta & quidem materia necessaria sunt peccata mortalia
clavibus nondum subjecta, materia vero sufficiens &
libera peccata venialia & mortalia aliquando clavibus
legitimè subjecta.*

*1ma Pars probatur: Actus pœnitentis: dolor, con-
fessio, satisfactio, uti etiam actus absolventis: nem-
pe absolutio, sunt de peccatis, illud autem est vel ori-
ginale vel personale, si personale vel est commissum
ante Baptismum vel post illum, sed de peccato origi-
nali quod alienâ voluntate nempe Adami capitis, in quo
omnium nostrum voluntas erat inclusa, est commissum,
non datur dolor, confessio, absolutio; nec de per-
sonali*

sonali ante Baptismum commissio datur absolutio: hæc enim est sententia judicialis ab habente jurisdictionem à Christo & Ecclesia in reum subjectum prolata; sed peccata ante Baptismum commissa non sunt ita hominis subditi Ecclesiæ, cum per Baptismum prius detur ingressus in Ecclesiam; ergo absolutio non potest cadere super peccata ante Baptismum commissa, & consequenter sola peccata personalia hominis Baptizati sunt materia, circa quam tam actus pœnitentis quam absolventis versantur.

2da pars: quod peccata mortalia nunquam confessi sint materia necessaria *probat*ur; materia necessaria sunt illa peccata, quæ extrâ hoc Sacramentum in re vel voto susceptum remitti nequeunt; sed peccata mortalia post Baptismum commissa nequeunt remitti sine Sacramento Pœnitentiæ vel in re vel in voto suscepto.

3tia pars de materia sufficiente *probat*ur: materia sufficiens est, quæ si subjiciatur clavibus, sufficit ad validum Sacramentum, illa verò materia est libera, quam nullo præcepto jubemur subjicere clavibus, sed extrâ Sacramentum aliis mediis deleri potest; sed peccata mortalia semel confessi, item venialia si subjiciantur clavibus est validum Sacramentum, de iis enim verè possumus dolere, confiteri & absolvi, nullum etiam exstat præceptum illa confitendi, dantur enim plura media pro peccatis venialibus & restante pœna pro peccatis mortalibus jam ritè confessis, ergo sunt materia libera.

Obj. 1. Pro novo Sacramento requiritur nova materia, sicut pro novo Sacramento Eucharistiæ requiritur nova hostia, sed peccata confessi & per Pœnitentiam remissa non sunt nova materia; ergo.

2. Pro novo Sacramento requiritur nova materia proxima Con. remota N. variatâ enim materiâ proximâ

S
dub
ditu
sum
pecc
dubi

proximâ potest in Sacramentis eadem materia remota adhiberi, sicut enim eâdem aquâ diversâ tamen ablutione possunt plures diverso tempore baptizari, itâ iisdem peccatis; distinctis contritionibus & confessionibus, potest quis absolvi, Quoad Sacramentum Eucharistiæ non est paritas; quia quâlibet consecratione peractâ, ita definit Hostia consecrata, ut de eâ forma consecrationis verificari non possit, sicut in iisdem peccatis denuò clavibus subjectis forma absolutionis, & in eadem aqua denuò ablutioni adhibitâ forma Baptismi verificari potest.

Obj. 2. Peccata, à quibus jam quis est absolutus, non possunt iteratò subjici sententiæ, sicut in iudicio & tribunali homo reus semel absolutus non potest sine novâ superveniente causâ coram tribunali iteratò comparere ad secundò accipiendam absolutionem.

R. Licet de eâdem causâ in foro contentioso non feratur Judicium secundo, quia Judicia politica ad liberandos innocentes, puniendos reos & finiendas lites ordinantur, in foro tamen interno sententia Sacerdotum, quæ ordinatur ad interiorem sanitatem, iterari potest, sensus enim sententiæ Sacerdotis est (de quo infra) confero tibi gratiam quantum est de se remissivam tuorum peccatorum.

Q U Æ S T I O II.

An peccata dubia sint materia necessaria & sufficiens?

Suppono: peccata possunt esse dubia ratione dubii facti & dubii Juris. Priore modo peccatum est dubium, quando propter rationes oppositas suspenditur Judicium, an aliquid sit commissum vel omis- sum, de quo certum est, quod si contigerit, sit peccatum mortale; posteriore modo peccatum est dubium, quando similiter suspenditur Judicium

de

de ipsa gravitate vel levitate commissionis vel omissionis, aut an sit peccatum illud, quod factum est, necne, hoc supposito.

DICO Quando aliquis dubitat de aliquo peccato: an sit mortale, tenetur illud confiteri dubitatione manente. S. Th. in supplem. Q. 5. A. 4. ad 3.

Explicatur & probatur: quodocunque est dubium juris vel facti de peccato mortali, illud dubium est subjiciendum clavibus cum hac differentiâ, ut dubium facti se solo non sit materia sufficiens, quia non est materia certa, qualis ad omne Sacramentum requiritur; si nempe dubitetur, an aliquid sit verè peccatum, vel an aliquid, quod certè est peccatum, sit verè commissum. In dubio autem Juris, si dubitetur de peccato verè commissum, an sit mortale vel veniale, tunc est materia Sacramenti sufficiens, quia supponitur verum peccatum, & tantum dubitatur de ejus gravitate; talis tamen homo habens peccatum mortale dubium, in utroque dubio de gravitate peccati tenetur illud confiteri, ut sic sibi provideat de remedio & medicinâ opportunâ suæ infirmitati, quâ fortè laborat, attamen in dubio facti non est materia hujus Sacramenti ita sufficiens, ut Confessarius illum possit absolutè à solo illo peccato dubio absolvere, sed si manente dubio censeat dandam esse absolutionem, hanc debet dare sub expressâ vel tacitâ conditione, nisi pœnitens præter peccatum dubium fuerit confessus aliud certum saltem veniale, tunc Confessarius poterit absolutè absolvere, undè tali pœnitenti consulendum est, ut præter peccata tantum dubia aliquod certum saltem veniale confiteatur. Ratio, cur talia peccata dubia teneatur confiteri, est: tum quia talis ageret cum conscientia practicè dubia, quod est peccatum; tum quod se certo exponeret periculo

æter-

æternæ damnationis, in tantum enim est periculum, in quantum est dubia damnatio, sed est certè dubia damnatio; ergo est certum damnationis periculum: tum quia dubitans de morbo lethali corporis non vocando medicum, à quo certò esset obtenturus sanitatem, imprudenter agit, ergo etiam dubitans de morbo lethali animæ, vel dubitans, an sit morbus lethalis animæ, non recurrendo ad medicinam à Christo contrà talem morbum institutam incurius est suæ salutis.

Obj. 1. Tantum tenemur confiteri peccata, quæ scimus, sed dubia peccata non scimus. *2.* In Judicio forensi nemo damnatur ob peccatum dubium, nec imponitur pœna certa ob culpam dubiam. *3.* Materia necessaria confessionis se sola meretur absolutionem; sed hoc non est in dubio peccato. *4.* Forum Pœnitentiæ debet proportionari foro externo in quo valent hæ regulæ: præsumitur ignorantia, quando non probatur scientia. Favendum est reo, quando partium jura sunt obscura. In obscuris, quod minimum est, sequimur. *5.* Nequit esse certior obligatio confitendi peccatum, quam sit admissio peccati, fundatur enim obligatio confitendi in admissione peccati. Deniquè scilicet scrupulosus non est imponenda obligatio confitendi peccata dubia.

R. Ad 1^{um}. peccata dubia non scimus certè & perfectè sed tantum imperfectè. Undè non debet illa in confessione exponere tanquam certò admissa vel tanquam indubitanter mortalia, sed dubitativè, qualiter sunt in ipsius conscientia.

Ad 2^{dum}. disparitas est: quia in Judicio Pœnitentiæ Judex simul est medicus, qui discernere debet lepram à lepra, & morbis, non tantum certò, sed etiam dubiè lethiferis mederi,

Ad 3^{ium}. quod peccatum dubium dubio facti quidem te solo non sit sufficiens materia, sit tamen materia necessaria, non per se & ratione sui, sed per accidens & ratione periculi extrinseci certi.

Ad 4^{um}. pro foro Pœnitentiæ hæc sola regula valet: in dubiis tutior pars est eligenda: disparitas inter forum in- & externum est, quia in foro externo minus est malum nocentem tolerare, quam innocentem damnare, ideoque reo quamvis nocenti, dummodo talis non probetur, oportet favere, sed in foro interno confessio dubii delicti est minus malum, quam Jactura animæ cujus periculum imminet. In foro externo agitur de puniendo & condemnando reo, in foro interno de eodem absolvendo & liberando.

Ad 5^{um}. obligatio confitendi hic non fundatur in certitudine admissionis, sed in certitudine periculi imminenti, aut in certitudine: quod peccatum dubiè versetur in notitia pœnitentis.

Ad 6^{um}. admittitur totum: quia peccata tantum positivè dubia sunt propriè dubia & materia necessaria confessionis, scrupulosi autem habent peccata tantum negativè dubia, & ex nullis vel tantum levibus motivis timent, & horum confessio illis utiliter dissuadetur.

QUÆSTIO III.

Quanam est forma hujus Sacramenti?

Licet Ecclesia præscribat quasdam orationes tam ante quam post absolutionem ab absolvente recitandas, ipsa tamen forma consistit in his: *Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti*, circa quam formam controvertitur imo quæ verba præcisè sint de essentia Sacramenti, ita ut illis omissis redderetur Sacramentum invalidum,

2do. quam significationem hæc forma habeat, ut verificari possit de peccatis jam antè confessionem remissis vel per contritionem vel per aliam confessionem.

DICO 1. *Hæc est convenientissima forma huius Sacramenti; Ego te absolvo* S. Th. hic Q. 84. A. 3. in O. sumitur ex Concil. tam Florentino quam Trid. Sess. 14. cap. 3. utrumque enim dicit formam Sacramenti Pœnitentiæ consistere in illis verbis Sacerdotis: absolvo te.

Ratio fundamentalis est: quia forma huius Sacramenti consistere debet in illis verbis, quibus sufficienter significatur persona Judicis, actus judicialis, effectus & persona rei; sed hæc omnia sufficienter significantur his verbis: ego te absolvo, vel absolvo te, nam primò persona Judicis significatur explicitè per pronomen Ego vel implicitè per verbum indicativum: absolvo. 2do. actus judicialis & illius effectus nempè solutio à peccatis significatur per ipsum verbum activum: absolvo. 3tio. quia id, quod profertur super confessione peccatorum hic & nunc factâ, sufficienter determinatur ad significandam animæ solutionem non ab alio vinculo quam à peccatis hic & nunc confessis. 4to. persona rei vel pœnitentis significatur explicitè per pronomen Te quod omne spectat ad essentiam formæ; reliquæ verò particulæ non sunt de essentia, nam imprimis ad essentiam non pertinet: à peccatis tuis; quia circumstantia personæ hic & nunc confitentis peccata sua satis determinat & significat absolutionem Sacerdotis cadere super peccata illius, licet id non exprimat, licet particulæ illæ ex necessitate præcepti semper exprimi debeant; Deinde explicita invocatio SS. Trinitatis non est de essentia Sacramenti Pœnitentiæ, sicut est de essentia Baptismi; quia cum

Baptismus sit Janua Ecclesiæ & solemnis professio fidei principaliter versantis circa altissimum Mysterium Trinitatis, congruum erat, ut in forma Baptismi hoc Mysterium exprimeretur, in Sacramento autem Pœnitentiæ non sit professio fidei sed supponitur professio facta.

Obj. 1. Con. Trid. Sess. 14. de pœnit. cap. 3, illis verbis: *ego te absolvo* addit &c. ergo significare voluit etiam reliqua ab Ecclesia apponi solita esse de essentia formæ.

R. Negando conseq. ideò enim Patres Con. Trid. illud &c. addiderunt, ut ostenderent, non esse alia omittenda, etiam ut à scholastica controversia præscinderent, cæterum, si judicassent illa: à peccatis tuis potius esse essentialia, quam expressionem SS. Trinitatis, facillimè illa potuissent adungere sicut in aliis Sacramentis omnia essentialia formæ expresserunt.

Obj. 2. Verba hæc: *absolvo te*: sunt indifferentia ad significandam absolutionem à censuris vel à peccatis, ergo ut determinantur ad significandam potius absolutionem à peccatis, quam à censuris, essentialiter requiruntur hæc verba: à peccatis. Deindè alias bis absolveretur pœnitens: semel per verba: *absolvo te*: antecedentia, quibus subnectitur: *ab omni vinculo excommunicationis* &c. Deindè etiam per verba posteriora.

R. Distinguendo Antecedens: verba: *absolvo te*: absolutè & secundum se sunt indifferentia ad significandam absolutionem à censuris vel à peccatis Con. in circumstantia, quâ proferuntur super peccatis clavibus subjectis N. ad id quod additur: dicendum, quod licet verba illa materialiter bis proferantur, attamen formaliter non iterantur, prout substant intentioni proferentis, qui in prima prolatione

DE MATERIA & FORMA PŒNITENTIÆ. 51
latione intendit effectum absolutionis à censuris,
ut pœnitens licitè Sacramentum suscipiat, ac ità sit
capax absolutionis à peccatis, in secundâ verò pro-
nuntiatione profert ea in ordine ad effectum absolu-
tionis à peccatis.

DICO 2. *Esset perfectior expositio: Ego te absolvo,*
id est Sacramentum absolutionis tibi impendo S. Th. hic
Q. 84. A. 3. ad 5.

Probatur: per formam cujuscunque Sacramenti
debet significari specificus effectus illius Sacramenti,
specificus autem effectus cujuscunque Sacramenti
est eadem gratia quatenus ex institutione Christi est
determinata ad certum finem, & quidem in Sacra-
mento Pœnitentiæ gratia est determinata ad ablo-
utionem sive ad remissionem peccatorum post Bap-
tismum commissorum; ergo sensus absolutionis est:
conferti gratiam per se & ex fine specifico remissivam
peccatorum post Baptismum commissorum, sive
quantum est ex parte Sacerdotis impendi Sacramen-
tum absolutionis; ac ità significatur remissio vel re-
conciliatio, non actualis quæ non est semper in sus-
ceptione Sacramenti hujus, nempe dum pœnitens
ante Sacramentum est justificatus, sed remissio ra-
dicalis nempe contenta in virtute gratiæ sanctifican-
tis ad hunc finem specialiter ordinatæ.

Obj. 1. Ex his sequitur; formam absolutionis
de illo verificari, qui affert tantum peccata dubia:
quia de illis verificari potest productio gratiæ ex se
remissivæ peccatorum, licet per accidens & ex hy-
pothesi, quod illa dubia peccata reverà non sint com-
missa, nulla peccata remittantur.

2. Quod juxtà dicta materia Pœnitentiæ debeat
esse absoluta & certa, ut sit capax formæ absolutio-
nis gratiam absolutè remissivam significantis, in quo
deficit peccatorum tantum dubiorum confessio.

Obj. 2. Sacerdotes novæ legis ita procedunt in remissione peccatorum proferendo formam absolutionis, sicut procedebant Sacerdotes veteris legis in mundatione à leprâ, atqui sacerdotes illi tantum declarabant esse mundos vel immundos, ergo & novæ legis Sacerdos dicendo: *Ego te absolvo*: tantum declarat absolutum; accedit quod nemo possit dimittere peccata nisi solus Deus. Demum quod in ipsâ sacrâ Scripturâ, aliquando remitti peccata significat declarationem remissionis, sicut quando Christus Luc. 7. postquam dixisset v. 47. *remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum* v. 48. dixit Magdalenæ: *remittuntur tibi peccata*; id est declaro tibi jam prius esse remissa peccata.

R. ad 1. Sicut lex nova multò est perfectior lege veteri, ita & major est data potestas Sacerdotibus novæ legis, ut judiciali sententiâ verè conferant gratiam de se remissivam peccatorum.

Ad 2dum. Licet solus Deus principaliter & per authoritatem peccata dimittat, id tamen præstat ministerio Sacerdotum.

Ad 3tium. Vel illa posteriora verba confirmant remissionem prius factam, vel priora promittebant remissionem mox securam: Deindè licet ibi verbum: *remittuntur* non significet actualem remissionem, attamen Matth. 9. ubi Christus Paralytico dicit *remittuntur tibi peccata tua* significat actualem collationem gratiæ remissivæ.

QUÆSTIO IV.

Qua mutatio formam irritet?

DICO *In Sacramentali absolutione non sufficeret dicere: misereatur tui omnipotens Deus, vel absolutionem & remissionem tribuat tibi Deus, quia per hac verba Sacerdos absolutionem non significat fieri sed petit ut fiat.*

S. Th. hic Q. 84. A. 8. ad 1. siue talis mutatio formam irritat, si non significetur actus judicialis absolutionis.

Conclusio patet ex dictis de Sacramentis in genere, juxta quæ forma essentialiter mutatur, & consequenter fit irrita, si non maneat sensus verborum à Christo intentus, sed sensus verborum in Sacramento Pœnitentiæ à Christo intentus, est significatio actus judicialis absolutionis, undè licet verba illa: *absolvo te*: materialiter spectata sint de necessitate præcepti, cum verba illa tam Florent. quam Trid. exprimant, non tamen sunt de necessitate Sacramenti, quia eadem significatio sacramentalis æquè in aliis verbis synonymis & æquipollentibus haberi potest, debent tamen verba absolutionis qualiacunque de necessitate Sacramenti exprimi modo indicativo aut imperativo vel alio, quo sufficienter significatur actus judicialis absolutionis, quod ex ipsis verbis Christi eruitur, quibus Apostolis eorumque successoribus dedit potestatem absolvendi, inquit enim Joas. 20. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, remittere autem importat actum potestatis judicialiæ, undè invalida foret absolutio modo optativo vel deprecativo, quia hoc Sacramentum excetetur per modum judicii, ut definit Trid. Sess. 14. cap. 6. quo à Sacerdote velut à Judice sententia pronuntiatur authoritative tanquam propriâ authoritate collatâ ad hoc à Christo, ideoque forma absolutionis essentialiter debet importare sententiam Confessarii per se authoritative absolventis, quod non haberetur in forma deprecatoria.

Obj. Græcorum forma deprecativa in Sacramento Pœnitentiæ sustinetur, ut valida in constit. Clem. VIII. relatâ tom. 3. Bull. ordine 34ta, quæ incipit: *Sanctissimus*. In quâ §. 2. *in casu necessitatis*

Presbyteri graeci Catholici possint latinos absolvere, utantur forma absolutionis in generali concilio Florentino praescripta, Et postea si voluerint, dicant orationem illam deprecativam, quam pro forma huiusmodi absolutionis dicere tantum consueverunt, quibus verbis summus Pontifex non reprobat formam deprecativam velut invalidam, sed tantum indicativam ab Ecclesia in Concilio Florentino praescriptam uti praecipit, neque in antiquioribus ritualibus editis ante quadringentos annos alterius quam deprecativae formae sit mentio. Denique Sancti Patres saepe asserunt in Sacramento Pœnitentiæ per orationem Sacerdotis remitti peccata; ergo mutatio formae indicativae in deprecativam non est essentialis, quæ obsit valori Sacramenti Pœnitentiæ.

B. Negando assumpt. quod non probatur ex constitutione C'ementis VIII. refertur enim tantum quod Graeci consueverint orationem deprecativam pro forma dicere, non vero approbatur, quod solâ deprecativâ oratione prolatâ valida sit absolutio in Sacramento Pœnitentiæ. Non obstat, quod forma indicativa in antiquioribus ritualibus non reperiatur, sufficit enim, quod non exprimat, solâ deprecatione esse pœnitentes absolvendos, atque ad celanda arcana fidei & Sacramentorum solis Episcopis & Presbyteris formam validæ absolutionis cognitam fuisse, sicut olim plura arcana chartæ non committebantur. Sancti Patres autem orationis in Sacramento Pœnitentiæ meminerunt: quia tum ante, tum post formam absolutionis aliqua preces junguntur, ut propter indispositionem peccatoris effectus Pœnitentiæ non impediatur, & obtentus non ita facillè amittatur. Certè, si alia quam indicativa & judicialis forma valeret, & apud Graecos ad unionem Romanæ Ecclesiæ pertinentes fuisset usitata,

ta, ab eâ in Concilio Florentino iidem Græci minimè recessissent, qui rituum suorum, in quibus ab Ecclesiâ latinâ discordabant, fuerunt tenacissimi, neque indifferenter utrumque Concilium Florentinum & Tridentinum in his verbis: *ego te absolvo*: essentiam formæ Sacramenti pœnitentiæ constituisset. Neque S. Th. contrarium asserere præsumptuosum & temerarium iudicasset opusc. 22. de formâ absolutionis Cap. 1. ubi ita: *patet ex dictis Salvatoris, quod habens claves absoluit: presumptuosum est ergò, ne dicam erroneum, ut Sacerdos dicere non possit: ego absolvo te, quem Dominus absolvere confitetur: magis autem verbis Domini colligitur, hanc esse formam debitam absolvendi: ego te absolvo.* Ad historicas omninò incertas relationes præter auctoritatem Concil. Florent. & Trident. utendum est ejusdem S. D. opusc. cit. Cap. 2. verbis: *Nunquid eorum opinio præjudicare poterit verbis Domini dicentis Petro: quodcumque solveris &c.* Et opponit Parisiensium Theologorum contrarium sententium, quod formâ deprecativâ non fiat absolutio, doctrinam aliis, qui pro forma deprecativa referuntur, ad cujus imitationem opponitur incertis pro formâ deprecativâ historiis Christi auctoritas Joan. 20. dicentis: *quorum remiseritis: non: quorum petieritis remitti &c.*

DISPUTATIO XXX.

De remissione peccatorum mortalium.

PRæcipui effectus pœnitentiæ numerantur: primus remissio omnium peccatorum mortalium. Secundus remissio venialium. Tertius remissio pœnæ æternæ & temporalis. Quartus reviviscencia meritorum. De primo effectu sit.

* * *

D 4

QUÆ